

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
183-44/17
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 44982 датум 08.12.2017. г.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

БЕОГРАД
Бирчанинова 5

На основу члана 18. став 4. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07), Заштитник грађана је са становишта своје законом утврђене надлежности, размотрио текст Нацрта закона о изменама и допунама Закона о одбрани, који је Министарство одбране доставило овом органу на мишљење у прилогу акта број: 1909-46 од 23. 11. 2017. године и даје следеће

МИШЉЕЊЕ НА НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОДБРАНИ

Заштитник грађана указује да је, поступајући по примљеним притужбама, уочио да садашње решење прописано **чланом 16. став 1. тачка 10) Закона о одбрани** („Службени гласник РС“ бр. 116/07, 88/09, 88/09 - др. закон, 104/09 - др. закон, 10/15), доводи до спорних ситуација, у вези са применом релевантних прописа приликом одређивања надлежности органа за спровођење инспекцијског надзора над радом Војномедицинске академије.

- Чланом 16. став 1. Закона о одбрани прописано је да Министарство одбране обавља послове инспекцијског надзора у вези са извршавањем закона у области одбране и од значаја за одбрану и Војску Србије, прописа донетих на основу тих закона, планова и мера државних органа, организација и Војске Србије, као и друге послове одређене овим законом, а који се односе на инспекцијски надзор над применом прописа којима је уређена здравствена заштита војних осигураника и рад војноздравствених установа (тачка 10.)

- Чланом 47. став 1. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр. 107/05, 72/09 - др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон, 93/14, 96/15, 106/15, 105/17 - др. Закон), прописано је да се здравствене установе оснивају средствима у државној својини у складу са Планом мреже здравствених установа који доноси Влада. Уредбом о Плану мреже здравствених установа ("Сл. гласник РС", бр. 42/2006, 119/2007, 84/2008, 71/2009, 85/2009, 24/2010, 6/2012, 37/2012, 8/2014 и 92/2015), обухваћена је Војномедицинска академија. На званичној интернет презентацији Војномедицинске академије наведено је да је та установа од пре неколико година потпуно интегрисана у републички здравствени систем.
- Сходно члану 243. Закона о здравственој заштити, надзор над радом здравствених установа и приватне праксе, у смислу овог закона, врши се као надзор над законитошћу рада здравствених установа и приватне праксе и инспекцијски надзор који спроводи Министарство здравља преко здравствених инспектора и инспектора надлежних за област лекова и медицинских средстава.
- Законом о правима пацијената („Службени гласник РС“ бр. 45/13) уређују се права пацијената приликом коришћења здравствене заштите, између осталих и право на приговор, као и начин и заштита остваривања тих права. Овај закон примењује се на здравствене установе, приватну праксу, организационе јединице високошколских установа здравствене струке које обављају здравствену делатност, друга правна лица за која је посебним законом предвиђено да обављају и одређене послове из здравствене делатности и здравственог осигурања, као и на здравствене раднике и здравствене сараднике.

Уколико се има у виду и чињеница да још увек није донет Закон о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, Заштитник грађана указује да би, у циљу унапређења предложених измена и допуна законског текста, са посебном пажњом требало размотрити потребу међусобног усаглашавања Закона о одбрани, Закона о здравственој заштити и Закона о правима пацијената, у циљу несметаног функционисања прописаних механизма заштите права свих пацијената, независно од њиховог својства као осигураника (како војних осигураника тако и осигураника Републичког фонда за здравствено осигурање). У вези са напред наведеним, Заштитник грађана упућује и на одредбе Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010 и 99/2014) које уређују облике унутрашњег надзора (члан 45.) и надзор над радом (члан 46).

У односу на одредбе члана 20. Нацрта закона којима се уводи институт „удружења од посебног значаја за одбрану“, при чему се министру одбране поверава овлашћење да прописује критеријуме и поступак за стицање статуса удружења од посебног значаја за одбрану, Заштитник грађана указује да се предложеним решењима ограничава Уставом гарантована слобода удруживања (члан 55.) и да је исте потребно усагласити са одредбама члана 38. Закона о удружењима ("Сл. гласник РС", бр. 51/2009 и 99/2011 - др. закони).

Чланом 22. Нацрта предвиђена је измена и допуна члана 102. Закона, тако што се упућује на примену прописа о тајности података приликом заштите тајних података који се односе на систем одбране означених као подаци од интереса за националну безбедност Републике Србије, односно приликом заштите тајних података насталих у раду команди, јединица и установа Војске Србије чијим би откривањем неовлашћеним лицима настала штета.

Ближе одређивање тајних података који се сматрају значајним за систем одбране Заштитник грађана оцењује као позитиван помак, уз нужно упућивање на сходну примену прописа о тајности података. Заштитник грађана такође указује на потенцијално несразмерно ограничење права јавности да зна, садржано у ставу 1. овог члана, у делу којим је предвиђено да се тајни подаци „не могу учинити доступним јавности“, имајући нарочито у виду одредбу члана 16. Закона о тајности података („Службени гласник РС“, бр. 104/09), која предвиђа временско ограничавање тајности података. Стога став 1. предложених измена у том делу захтева додатно прецизирање, или бар јасније упућивање на сходну примену Закона о тајности података и у овом делу, како се тумачењем предложене одредбе не би извео закључак о непостојању могућности опозива или престанка тајности поменутих података.

Чланом 29. Нацрта предвиђа се нови члан 108а, којим се утврђује да се одредбе овог закона о правима, обавезама и одговорности запослених у Министарству одбране једнако односе на жене и мушкарце, што Заштитник грађана жели да похвали.

Заштитник грађана напомиње, да је одредбе члана 2. ст. 1. и 3. Нацрта закона потребно преиспитати, са становишта усаглашености са Уставом и прописима о Народној скупштини и Влади.

Одредбама члана 2. став 1. Нацрта закона о изменама и допунама Закона о одбрани предлаже се брисање тачке 7) члана 9. став 2. Закона, којом је прописано да Народна скупштина усваја годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану. Одредбама члана 2. став 2. Нацрта закона додаје се нови став 3. којим се прописује да годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану разматра надлежни одбор Народне скупштине. Као разлог за предложену измену наводи се да је годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану строго поверљив документ, те да је стога примереније да се разматра у одбору Народне скупштине него у пленуму.

Решењима предложеним у члану 2. Нацрта закона смањују Уставом утврђена надзорна овлашћења Народне скупштине према Влади, према којима Народна скупштина надзире (контролише) рад Владе (члан 99. став 2. тачка 1) Устава). Народна скупштина надзире Владу, преваходно, кроз разматрање, али и **усвајање, годишњег извештаја о раду Владе**, као и усвајање извештаја Владе о стањима у појединим областима (члан 56. став 1. и 2. Закона о Народној скупштини). Према предложеним решењима годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану се више не разматра и не усваја у пленуму већ само разматра у радном телу Народне скупштине – надлежном одбору. Намеће се питање шта ако надлежни одбор кроз разматрање тог извештаја уочи да је стање припрема за одбрану незадовољавајуће, да Влада или органи државне управе или други субјекти одбране не извршавају своје обавезе.

Предложено решење је супротно и члану 7. став 2. Закона о Влади (Сл. гласник РС“, бр. 55/2005, 71/2005, 101/2007, 65/2008, 16/2011, 68/2012, 72/2012, 7/2014 и 44/2014), којим је прописано да је Влада одговорна Народној скупштини за вођење политике Републике Србије, за извршавање закона и других општих аката Народне скупштине, за стање у свим областима из своје надлежности и за рад органа државне управе и ималаца јавних овлашћења на нивоу Републике.

Одредбе члана 2. Нацрта закона нису усаглашене са осталим одредбама Закона о одбрани, према којима Народна скупштина доноси законе и друга општа акта у области одбране и остварује демократску и цивилну контролу Војске Србије (члан 9. став 1); одлучује о рату и миру и проглашава ратно и ванредно стање (став 2. тачка 1); разматра остваривање Плана одбране Републике Србије (члан 9. став 2. тачка 11), као ни са

одредбама члана 12. став 2. тачка 8) Закона, према којима Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о стању припрема за одбрану, чија измена Нацртом закона није предвиђена.

Имајући у виду све напред наведено, као и разлоге предлагаче изнете у образложењу Нацрта закона Заштитник грађана предлаже да одредба члана 2. став 2. Нацрта закона измени тако да гласи:

“После става 2. додају се ст. 3 и 4. који гласе:

Годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану разматра се на седници надлежног одбора Народне скупштине.

Надлежни одбор Народне скупштине на првој наредној седници одбра усваја извештај о разматрању Годишњег извештаја Владе о стању припрема за одбрану с предлогом закључка и доставља га Народној скупштини на усвајање.”

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Владана Јовић

